

Mallivastaukset poliittinen historia

TEHTÄVÄ 1, MAX. 15 PISTETTÄ

Tehtävä 1 on esseetehtävä. Esseevastaus on omilla jaloilla seisova itsenäinen kokonaisuus, jossa vastataan esitettyyn kysymykseen. Vastauksen tulee edetä järjestelmällisesti, ei yksityiskohdasta toiseen hyppelehtien. Kappalejako ja vastauksen jäsentely osoittavat, että vastaaja ymmärtää, miten asiat liittyvät toisiinsa. Kiitettävä vastaus edellyttää sekä kysytyn poliittisen ilmiön/prosessin keskeisten piirteiden muistamista että liittämistä laajempiin asia- ja syy- sekä seuraussuhteisiin.

Erittele ja analysoi Risto Alapuron ja Pasi Saukkosen artikkeleihin pohjautuen suomalaisen poliittisen kulttuurin kehitystä ja ominaispiirteitä 1960-luvulta 1990-luvulle.

KYSYMYKSEN JA ARVIOINNIN TAVOITTEET

Esseevastauksella arvioidaan kysymyksessä osoitettujen artikkeleiden asiasisällön tarkkaa ja täsmällistä hallintaa ja esitetyn tiedon omaksumista tavalla, joka mahdollistaa sen jäsentämisen vastaukseksi uuteen ongelmaan (kysymys). Asiasisällöt tulee hallita niin hyvin ja sisäistetysti, että vastaukseen vaadittava rajaaminen tulee mahdolliseksi: vastauksen on oltava tarpeeksi kattava, mutta asetettava myös annetun ajan ja pituuden puitteisiin. Myös tehtävänantoon kuuluva kahden artikkelin asiatietojen yhdistäminen / vertaaminen vaatii asiasisällön erittäin vahvaa hallintaa, joka mahdollistaa sen, että vastaaja pystyy nopeasti ja tehokkaasti erottamaan esitetyn kysymyksen kannalta oleelliset asiat. Vastauksen tulee osoittaa, että kysymys on ymmärretty kokonaisuudessaan ja että kysymyksessä osoitetut artikkelit on asiasisältöineen otettu huomioon vastauksessa.

Vastaukset on pisteytetty neljän pääosion perusteella:

- Alapuro (asiasisältö) max. 3 pistettä
- Saukkonen (asiasisältö) max. 6 pistettä
- Keskustelu Alapuron ja Saukkosen artikkelien kesken max. 2 pistettä
- Muut (Vastauksen rakenteelliset, tyylliset ominaisuudet; johdonmukaisuus, oivaltavuus, tarkkuus; oman itsenäisen päättelyn osuus; historiallisen kontekstin hallinta) max. 4 pistettä

PISTEITYKSEN OSA-ALUEET

Asiat voi esittää eri järjestyksessä kuin mallivastauksissa, mutta niiden tulee olla johdonmukaisessa suhteessa toisiinsa ja vastauksen rakentua loogisesti. Täysien pisteiden saaminen ei edellytä kaikkien mallivastauksessa mainittujen yksityiskohtien mainintaa. Pisteytys on kuitenkin rakennettu niin, että eri asiasisältöjen osa-alueita (myös Alapuron ja Saukkosen asiasisältöjen sisällä) ei voi korvata toisen asiasisällön erinomaisella hallinnalla.

Ihannevastaus osoittaa erinomaista asiasisältöjen temaattista ja kronologista hallintaa ja että kirjoittaja on ymmärtänyt artikkelien näkökulmissa olevat erot ja yhtäläisyydet ja osaa keskusteluttaa artikkelien asiasisältöjä suhteessa toisiinsa. Vastauksen tulee pohjautua ensi sijassa

tehtävänannossa mainittuihin teksteihin. Yleissivistykseen tai selvästi muihin pääsykoeaineiston teksteihin pohjautuvista vastauksista ei voi saada korkeaa pistemäärää.

Pelkkä käsitteen tai ominaispiirteen (esimerkiksi "kommunismien ongelma"=') mainitseminen ja lyhyt selitys tuottaa maksimissaan 0,5 pistettä. Lisäpisteitä saa syvällisemmästä käsittelystä, problematisoinnista ja tarkentamisesta. Kronologiaa ja kontekstia koskevat epäselvyydet ja sekaannukset vastauksessa vähentävät pisteitä. Osista muut ei voi saada pisteitä, mikäli vastauksen asiasisältö ei vastaa tehtävänantoa.

ASIASISÄLTÖ ALAPURO, MAX. 3 PISTETTÄ

Sisäisen ja ulkoisen suhde

- Suomen riippuvuus ulkoisista ehdoista tai herkkyys niille; miten ulkoinen on vaikuttanut Suomen sisällä suomalaisten keskinäisiin suhteisiin ja erityisesti suomalaisten välisiin ristiriitoihin; ulkoiset tekijät vaativat yksimielisyyttä, mutta saman uhan vuoksi oli pakko sietää tietty määrä sisäistä erimielisyyttä.

"Kommunismien ongelma" ja sen ratkaisut

- *Kommunismien ongelman tausta ja määrittely* (taustalla vuoden 1918 tapahtumat ja niiden myötä ongelman synty, sisällissodan voittajien näkökulmasta kansallista eloonjäämistä uhkasi kommunistien muodossa vieras valta, sisäisen ja ulkoisen yhdistyminen suhtautumisessa kommunisteihin, sisäiseen ristiriitaan kytkeytyneet herkkyys suhteessa maan koossapysymiseen)
- *kommunismien kohtaamisen historia* (toisen maailmansodan jälkeen pakkosovinto kommunismien ongelman kanssa, 1960-1970-luvuilla kommunistien integrointi yhteiskuntaa ja poliittiseen järjestelmään ja sopeutuminen Neuvostoliiton naapuruuksiin, bolševikkien vuosisadan päättyminen)
- *ideologinen väljyys ja ristiriitojen sietämisen lisääntyminen* (pakkopluralismi, kommunisteista tuli yhteismitallisia muiden kanssa -> uudenlainen sopeutuminen ulkoihin ja sisäisiin ehtoihin, ulkoista sopeutumista ja sisäistä erilaisuuden hyväksyntää, opiskelijaradikalismi ja sivistyneistön kommunisminvastaisuuden lieventyminen)

ASIASISÄLTÖ SAUKKONEN, MAX. 6 PISTETTÄ

Poliittisen kulttuurin käsite

- Poliittinen kulttuuri sisältää ne periaatteet ja toimintatavat, joilla Suomessa on pyritty ratkaisemaan yhteiskunnallisia jännitteitä ja poliittisia ristiriitoja; Yhtenäisyyttä korostava kansalaisyhteiskunnan järjestäytyminen on tuottanut valtion roolia korostavan ja ristiriitoja välttelevän poliittisen kulttuurin.

Konsensus-Suomi

- *eturistiriitojen sijaan käsitys yhteisestä suomalaisesta edusta* (yhtenäisyyttä korostava kansalaisyhteiskunnan järjestäytyminen luonut valtion roolia korostavan ja ristiriitoja välttelevän poliittisen kulttuurin; ymmärrys siitä, että yhteisen edun puolesta toimiminen mahdollistaa omien tavoitteiden saavuttamisen paremmin kuin omien intressien jyrkkä, muista piittaamaton puolustaminen; koalitionhallitukset; hajottavien voimien marginalisointi, keskihakuisten voimien kytkeminen yhteistyöhön;)

- *puoluejärjestelmän vakaus ja puolueiden konvergenssi* (hajanaisuudesta, polarisaatiosta ja päällekkäisyyksistä huolimatta suomalainen puoluejärjestelmä on vakaa, 1900-luvun loppupuolella olemassa olevilla puolueilla pitkä historia, poislukien vihreät ja PS; puolueiden hakeutuminen aatteellisesti lähelle toisiaan, poliittiseen keskustaan);
- *demokratian hyväksyntä/poliittisen järjestelmän jatkuvuus* (demokratia ja kansalaisten perusoikeudet tunnustettu pysyviksi edistyksellisiksi saavutuksiksi, vaikka eroja käsityksessä ihanneyhteiskunnasta)
- *siirtymä semi-presidentialismista parlamentarismiin* (perustuslain uudistus, perusoikeusuudistus, perusoikeuksien laajentaminen koskemaan laajasti Suomen oikeusjärjestelmän piirissä olevia)
- *superideologiat* (talouskasvu, hyvinvointitehtävät, alueellisesti tasainen sosiaalinen ja taloudellinen kehitys, edustuksellisen ja osallistuvan demokratian kehitys); *metasuperidologia* (talouskasvun ja kilpailukyvyn korostuminen)
- Hyvinvointivaltiosta hyvinvointiyhteiskuntaan (keskitetystä ohjaamisesta ja johtamisesta valtion ja markkinoiden ja kansalaisyhteiskunnan yhteistoimintaan, tuloksellisuus, vaikuttavuus ja tehokkuus, yksilön ohjaamisesta yksilön mahdollisuuksien korostamiseen)
- *Siirtymä erilaisuuden ja erimielisyyden hyväksymiseen* (arvopluralismi, mutta kulttuurinen ja asiakysymysten yhtenäisyys, vihreiden ja populistien nousu, NL hajoaminen, EU-jäsenyys erityisesti suhteessa näiden aiheuttamiin muutoksiin lainsäädännössä ja poliittisessa toiminnassa; Kekkoesta Koivistoon ja lopulta uusi perustuslaki; kansallinen identiteetti eurooppalaistui)

Konsensuksen kritiikki

- Sulkeutuneisuus kansainvälisestä vuorovaikutuksesta, talouselämän voimakas säätely ja keskittyneisyys, liike-elämän kietoutuminen poliittiseen päätöksentekoon, julkisen sektorin byrokraattisuus ja suunnitteluvaltaisuus, kunnallisen itsehallinnon rajoittuneisuus, tasavallan presidentin vahva asema ja rooli, ydinsuomalaisuuden ongelmat, pluralistisemman ja dynaamisemman suomalaisuuskäsityksen kritiikki

KESKUSTELU ALAPURON JA SAUKKOSEN ARTIKKELIEN KESKEN, MAX. 2 PISTETTÄ

Ajatuksellisen kytköksen rakentaminen artikkeleiden asiasisällön kesken: miten artikkeleiden asiasisältö on yhdistetty vastauksessa keskenään?

Vastaus osoittaa vastaajan ymmärtäneen, että artikkelien kirjoittajien näkemykset myös erosivat toisistaan (kompromissien ymmärtäminen välttämättömyyksiä/Alapuro vs. eturistiriitojen sijaan ymmärrys konsensuksesta, suomalaisten edusta/Saukkonen) ja että vastaaja on ymmärtänyt yhtymäkohdan Saukkosen ja Alapuron välillä (sisäisen ja ulkoisen vaikutukset ja vuoropuhelu/ristiriidat ja yksimielisyys).

MUUT, MAX. 4 PISTETTÄ

Vastauksesta ilmenee itsenäistä, mutta artikkeleiden sisältöihin selvästi kytkeytyvää päättelyä.

Vastaus on rakenteellisesti johdonmukainen ja annetun tehtävän puitteissa tasapainoinen. Siinä on alku, keskikohta ja loppu, jossa mahdollisesti esitetään johtopäätöksen omaisia yhteenvetoja/päätelmiä.

Historiallisen kontekstin ja ajallisuuden tasojen vaihtelun ymmärtäminen ja selvästi osoitettu hallinta (esim. koskien aikakausia, vuosikymmeniä). Materiaalista välittyvien muiden analyttisten tasojen hallinta (ml. yhtäläisyydet ja erot; muutos ja jatkuvuus) ja niiden luonteva kytkeminen osaksi vastausta.

TEHTÄVÄ 3, MAX 15 PISTETTÄ

Historian alalla (sekä laajemminkin) tärkeä taito on kyky käsitellä dokumentteja kriittisesti: pohtia kuka dokumentin on kirjoittanut, milloin, miksi ja mihin tarkoitukseen. Poliittisen historian opiskelijalta vaaditaan kykyä sijoittaa tapahtumat oikean ajankohdan yleiseen kontekstiin. Esimerkiksi talvisota ei tapahtunut samaan aikaan kuin jatkosota vaan edelsi sitä, tietyssä sisäpoliittisessa ja ulkopoliittisessa kontekstissa. Vaikka tapahtumien välille voidaan löytää ja osoittaa yhteisiä tekijöitä, tapahtuvat ne kuitenkin aina omassa kontekstissaan. Seuraava tehtävä arvioi hakijan yleistä tietoa Suomen ulkosuhteista vv. 1939–1989, kykyä asettaa dokumenttia kontekstiinsa ja pohtia niiden yhteyttä Suomen kansainvälisten suhteiden historialliseen kontekstiin. Tärkeimmät taidot tässä olivat kyky muistaa ja hallita pääsykoetekstien sisältöä, sekä kyky esittää niitä ytimekkäästi mutta riittävällä tarkkuudella.

Vastauksissa tuli välttää muutamia yleisiä ongelmia, jotka laskevat pistemäärää. Ensimmäinen on **epätäsmällisyys**. Mannerheim ei ollut ”joku tärkeä henkilö armeijassa” vaan Suomen armeijan ylipäällikkö. Paasikivi ei ollut ”poliitikko” vaan kirjoittaessaan tehtävän sitaatin hän oli Suomen tasavallan presidentti. Myös kronologian suhteen on syytä olla tarkka. Toinen yleinen virhe on **kysymyksen toisto**: tehtävässä, jossa on vähän tila, vastaaja ei voi ”täyttää” vastaustansa toistamalla asioita, jotka on mainittu kysymyksenasettelussa. Kolmas yleinen virhe on huolimaton, **epätäsmällinen kieliasu ja sekava jäsentely**. Maksimipistemäärää ei voi saavuttaa, jos vastausta joutuu lukemaan useita kertoja ymmärtääkseen sen sisällön ja/tai jos teksti on jäsenneilty niin sekavasti, että se häiritsee lukemista. Neljäs yleinen virhe ovat **suorat asiavirheet**. Viimeisenä, nk. ”**yleissivistysvastaukset**” laskevat pisteitä. Tällä tarkoitetaan vastauksia, joissa opiskelija ei osoita muistavaansa tehtävänannossa mainittuja tekstejä vaan korostaa ainoastaan asioita, jotka jokaisen pitäisi tietää eli jotka kuuluvat niin sanotusti yleissivistykseen. Vastausten tulee ensi sijassa perustua tehtävänannossa mainittuihin teksteihin, vaikka niitä voikin täydentää myös muilla järkevästi valikoiduilla tiedoilla.

Tehtävässä oli kolme eri kokonaisuutta.

1. Ajoittaa sitaatit oikein vuoden tarkkuudella ja perustella valittu ajoitus. Vuosiluvusta sai 0,5 pistettä ja perusteluista 0,5.

- . Mannerheimin sitaatti oli vuodelta 1941. Perusteluksi kelpasi viite jatkosodan ALKUVAIHEESEEN (ei yleensä jatkosotaan), tai operaatio Barbarossaan osallistumiseen.
- . Paasikiven sitaatti oli vuodelta 1948 eli vuodelta, jolloin YYA-sopimus allekirjoitettiin. Perusteluissa oli mainittava YYA-sopimus Neuvostoliiton kanssa.
- . Kekkonen sitaatti oli vuodelta 1968. Perusteluissa tuli mainita Tšekkoslovakian kriisi ja Neuvostoliiton (vielä paremmin: Varsovan liiton) miehitys. Viittaukset ”samettivallankumoukseen” (maan vapauttaminen vuonna 1989) tai vuoden 1956 kriisiin eivät kelvanneet.

. Koiviston sitaatti viitasi hänen tuloonsa presidentiksi vuonna 1982. Perusteluissa oli viitattava siihen, että Koivisto TULI sinä vuonna presidentiksi.

2. Vastata tarkentaviin kysymyksiin. Pisteet maksimissaan 2 pistettä per sitaatti.

Täydellinen vastaus oli täsmällinen, vailla asiavirheitä, hyvin jäsenelty ja kirjoitettu, riittävän ja tehtävänannon teksteihin nojaavan tietopohjan päälle rakennettu. Samalla tavalla kuin esseessä, aineistotehtävän hyvä vastaus ei ole pelkkä luettelo, vaan ajateltu, johdonmukainen kokonaisuus, joka on loogisesti ja hyvin ilmaistu. Parhaat vastaukset ovat lyhyitä ja täsmällisiä ja sisältävät perusasioita.

. Mannerheim oli sitaatin aikana sotamarsalkka, mutta ennen kaikkea hän oli Suomen armeijan ylipäällikkö. Mannerheimista tuli sotamarsalkka vuonna 1933 mutta Suomen marsalkka vasta vuonna 1942 eli sitaatin ajankohdan jälkeen. Suuri hyökkäys, johon Mannerheim viittaa, oli Suomen osallistuminen operaatio Barbarossaan, jolloin Natsi-Saksa ja sen kanssa liitossa tai muussa yhteistyömuodossa olevat maat hyökkäsivät Neuvostoliittoon. Mannerheim korosti hyökkäyksen ”kohtuullisuutta” painottaakseen Suomen hyökkäyksen tavoitteena olevan ennen kaikkea ”vanhojen rajojen” haltuun ottaminen. Vuoden 1940 Moskovan välirauhansopimus koettiin epärealistiseksi, ja Suomen virallinen tavoite oli palauttaa hallintaansa ne alueet, jotka Suomi oli välirauhansopimuksessa menettänyt. Lisää pisteitä sai, jos osasi korostaa erillissota-teesiä sekä päätöstä olla osallistumatta Leningradin saartoon, tai korosti sitä, että Suomen armeija lopulta kuitenkin ylitti vanhan rajan. Hyökkäykseen johtanut kehitys oli talvisodan lopussa allekirjoitettu sopimus ja alueelliset menetykset, nk. välirauhan aikaiset yritykset löytää lännestä tukea, kehittyvät suhteet Natsi-Saksan kanssa sekä Neuvostoliiton paineet. Suomen osallistuminen Barbarossaan ja vanhan rajan ylittäminen johti Ison-Britannian sodanjulistukseen, ja pidemmän aikavälillä Suomi tuli riippuvaiseksi Saksan sotaonnesta.

. Paasikivi oli sitaatin aikana Suomen tasavallan presidentti, pitkän linjan poliitikko, entinen pääministeri ja ministeri. Hän oli YYA-sopimuksen pääneuvottelija Neuvostoliiton kanssa. Ideaalivastauksessa selitetään, mikä oli YYA-sopimus, sen sisältö (ettei Neuvostoliiton mahdollinen apu ole konsultaatioiden mukaan automaattista tai joihinkin kansainvälisiin velvoitteisiin ennakkoon automaattisesti sidottua jne), miten sopimus erosi muista Itä-Euroopan maiden kanssa solmituista sopimuksista, millä tavalla sopimukseen päästiin (Suomen ensimmäiset pyynnöt jatkosodan lopussa, Itä-Euroopan konteksti vuosina 1946-1948, Pariisin rauhankonferenssi, Stalinin paineet), ja millä ajatuksella Paasikivi lähti neuvottelemaan (”työhypoteesi” Neuvostoliiton tavoitteista, kansallisen itsenäisyyden säilyttäminen, Neuvostoliiton intressien huomioon ottaminen jne). Sopimuksen vaikutuksia pohtiessa on voinut esimerkiksi korostaa sopimuksen roolia Suomen puolueettomuuden rakentamisessa, länsivaltojen kriittisiä reaktioita sopimukseen, tai sisäpoliittisia elementtejä (suhteet kommunistien kanssa, sopimuksen vastustajat jne). Voi myös mainita, että sopimus toimi Neuvostoliiton ja Suomen välisten suhteiden pohjana kylmän sodan aikana ja se uusittiin säännöllisesti, vaikka maiden väliset kriisit (noottikriisi yms) pyöivät aika paljon sopimuksen tulkinnan ympäri.

. Kekkonen oli sitaatin aikana Suomen tasavallan presidentti. Ideaalivastaus kuvaa vuoden 1968 Tšekkoslovakian kriisiä (lisäpisteitä saa mainitsemalla Prahan kevät, Alexander Dubcekin reformipoliitikko tai ”ihmiskasvoinen sosialismi”). Kekkonen elämäntyötä pohtiessa tulee mainita sekä Kekkonen pitkä poliittinen ura, jossa Prahan kevät oli vakava kriisi, että presidentin tavoite

luoda toimivat suhteet Neuvostoliiton kanssa. Vuoden 1968 kriisi on kova kolaus hänen tavoitteille. Se oli kriisi idän ja lännen välillä, joka vaikutti myös Suomen ja Neuvostoliiton suhteisiin. Kekkoselle, jonka ulkopoliittinen linja pohjautui toimivien suhteiden solmimiseen Neuvostoliiton kanssa, kriisi oli luonnollisesti pettymys. Lisäpisteitä sai mainitsemalla Rentolan tekstissä olevia yksityiskohtia Prahan kriisin seurauksista Suomen ja Neuvostoliiton suhteisiin.

. Koivisto oli sitaatin aikaa juuri valittu presidentiksi Urho Kekkosen luopuessaan vallasta vuonna 1981. Vanha linja, johon hän viittaa, on nk. Paasikiven-Kekkosen-linja. Ideaalivastauksessa kuvataan Koiviston ajan jatkuvuus (suhteet Neuvostoliittoon, puolueettomuus) sekä muutokset (presidentin asema, suhteet Euroopan organisaatioihin, uudet suhteet Neuvostoliiton kanssa Gorbatschovin valtaantulon jälkeen, hidas muutos suhteessa Neuvostoliittoon – ei enää pyydetä lupaa jne.). Vastauksessa tulee myös kuvata 1980-luvun lopun suuret muutokset, Neuvostoliiton romahtaminen ja Suomen ulkopoliitiikan muutos. Lisäpisteitä saa mainitsemalla Rentolan tekstissä olevia yksityiskohtia kuten esimerkiksi Euroopan Neuvoston jäsenyys tai Eureka-keskustelu.

3. Vastaa sitaatteja yhdistävä yleinen kysymys. Pisteet maksimissaan 3.

Suomen kansainvälisiä suhteita vv. 1939–1989 kuvastaa kolme tekijää: suhde ”länteen”, suhde Neuvostoliittoon ja pyrkimys kansalliseen konsensukseen ulkopoliitiikan hoidosta. Pohdi lyhyesti, millä tavalla sitaateissa kuvatut suuret kriisit edustavat näitä Suomen kansainvälisen aseman pitkän linjan piirteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia vv. 1939–1989.

Tässä tehtävässä oli vältettävä muutamia yleisiä virheitä. Ensinnäkin sitaattien uudelleenkirjoittaminen ei ole ansio. Vastauksessa tuli tuoda esiin jotain uutta, poimia sitaateista seikkoja ja elementtejä, joiden avulla pohtia Suomen ulkosuhteiden pitkiä linjoja. Samalla ideaalivastauksen piti olla jäsennelty.

Tavoitteena oli tuoda esille tavalla tai toisella Suomen erikoisuus **pienänä valtiona**, vaikea **tasapainottelu lännen ja idän välillä** ja maan sisäisen **ulkopoliittisen keskustelun konsensushakuisuus**. Ulkopoliitiikka liitetään Suomessa usein yksittäisiin ihmisiin, yksittäisiin päättäjiin (”Paasikiven linja”, ”Koiviston päätös” jne). Päätökset ulkosuhteista nähdään tärkeiksi ja niille etsitään laajaa tukea.

Esimerkkejä asioista, jotka oli mahdollisuus nostaa esiin sitaattien ja tehtävänannon tekstien avulla:

Suhde länteen: yksittäisiä geopolitiittisia tapahtumia, Suomen ja Saksan välisen suhteen erikoisuus (Suomen ja Natsi-Saksan suhteet edustivat Suomen länsisuhteita, mutta haittasivat sodan aikana Suomen suhteita ”muun lännen” kanssa), halua ylläpitää kontakteja lännen kanssa, arvoyhteisö lännen kanssa (demokratia, markkinatalous), Suomen halu ylläpitää kulttuurisia, taloudellisia ja poliittisia suhteita länteen, ambivalentti suhtautuminen Euroopan integraatioon (Koiviston sitaatti).

Suhde Neuvostoliittoon: siirtyminen sota-ajan vihollisuuksista YYA-sopimukseen, YYA-sopimuksen ambivalenttius (Paasikiven on pakko suostua sopimukseen mutta siihen neuvoteltiin tiettyjä ehtoja). Kekkonen sitaatti osoittaa Suomen vaikean aseman kylmän sodan aikana, toiveita saada

Neuvostoliitto ”käyttäytymään” ja pettymys siihen, yritys ylläpitää hyviä suhteita, mutta samalla mahdolliset kriisit (Beljakov yms).

Konsensus: Kaikessa sitaateissa korostuu vahvat henkilöt ja erityisesti presidentit: presidentti ”edustaa” Suomea erityisesti ulkosuhteissa, hän neuvottelee ja määrittelee linjaa. Samalla hän käyttää voimakkaasti valtaa ajaakseen oman linjansa läpi ja saadakseen sille laajan tuen: sopimuksen hyväksytään presidentin ”arvovallalla” jne.

3:n pisteen vastaus punoo yhteen näitä elementtejä ja muitakin ja korostaa niiden avulla Suomen ulkosuhteiden pitkiä linjoja osoittaen, miten sitaatit asettuvat noihin linjoihin. Vastaus on hyvin kirjoitettu ja etenee loogisesti, se on kekseliäs ja perustuu laajaan tietopohjaan.

2:n pisteen vastaukset esittävät joitakin elementtejä uskottavasti ja loogisesti.

1:n pisteen vastaukset perustuvat suppeaan tietopohjaan ja onnistuvat uskottavasti esittämään vain muutamia elementtejä. Ne ovat jäsentelemättömiä tai vaikeasti luettavia.

Muutamissa, joskin hyvin harvinaisissa, tapauksissa vastaaja on saanut hyvitystä myös vastauksen yleisestä ansiokkuudesta. Koska nämä liittyivät kysytyihin asioihin kuitenkin vain epäsuorasti, on tällaisen ansioituneisuuden pistevaikutus ollut maksimissaan 0.5 pisteen luokkaa.